

provincie **HOLLAND**
ZUID

GS brief aan Provinciale Staten

Contact:

Mw. N.M. de Vries

070 - 441 66 90

Nm.de.vries@pzh.nl

dhr. B.J. Verschoor

070 - 441 84 56

bj.verschoor@pzh.nl

Postadres Provinciehuis

Postbus 90602

2509 LP Den Haag

T 070 - 441 66 11

www.zuid-holland.nl

Datum

Ons kenmerk

PZH-2017-618957007

DOS-2017-0008849

Bijlagen

1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Circulaire Economie

Geachte Statenleden,

Inleiding

De provincie heeft de taak om de regionale economie te stimuleren. Provincie Zuid-Holland is mede-ondertekenaar van het grondstoffenakkoord. Daarmee hebben wij ons mede ten doel gesteld in 2050 een 100% circulaire economie te realiseren, waarover u nader bent geïnformeerd in de themabijeenkomsten van 29 november 2017 en 13 december 2017. Dit is een uitwerking van de Ambitienotitie (voorheen Koepelnotitie) voor circulaire economie. Het is daarmee een van de beleidsrijke trajecten (modules) in het kader van de vernieuwing van het Omgevingsbeleid. Omdat wij toewerken naar één integraal Omgevingsbeleid willen we geen separate (sectorale) beleidsnota's meer opstellen, maar is alle beleidsontwikkeling direct onderdeel van het integrale Omgevingsbeleid.

Met deze brief informeren wij u over (i) ontwikkeling van Omgevingsbeleid voor circulaire economie. Verder informeren wij u over (ii) de insteek en financiering van de Transitiecampus. In een apart Statenvoorstel informeren wij u initiatief in het kader van circulaire economie, zijnde Waste to chemistry.

(1) Ontwikkeling van Omgevingsbeleid voor circulaire economie

Wat houdt circulaire economie in?

Circulaire economie gaat over grondstoffen hernieuwbaar inzetten en afvalstromen minimaliseren. Dat vraagt om een verdergaande doorontwikkeling, oftewel, ketens (grondstof – product – afval – afvalverwerking) gaan zich circulair ontwikkelen buiten de gebaande verdienmodellen van deze maatschappij (hernieuwbare grondstof – aan de voorkant nadenken over hergebruik – product – demontage/ hergebruik).

Focus en positie provincie Zuid-Holland

We willen onderzoek doen naar onze rol en taak in de ontwikkeling naar een circulaire economie. Het gaat erom inzicht te krijgen in wat er voor sectoren in onze economie nodig is om volledig circulair te worden. Daarbij wordt ook vastgesteld wat wij daaraan vanuit onze rol en functie en mogelijkheden kunnen bijdragen. We hanteren hierbij de sturingsprincipes zoals opgenomen in de Ambitienotitie. Dit leidt vervolgens tot nieuw beleid en/of aanpassingen in ons Omgevingsbeleid (visie, programma en/of verordening). Dit helpt ons om, als er een beroep op ons wordt gedaan zoals bij Waste to chemistry, af te wegen of wij mee gaan doen. Verder wordt gedurende dit proces de rol van Provinciale Staten bepaald. Het gaat om een versterking en doorontwikkeling van lijnen die intern en extern deels al ingezet zijn. Hierover vindt afstemming plaats met belangrijke partijen en initiatieven in de regio, zoals: InnovationQuarter, Roadmap Next Economy en Economic Board Zuid-Holland.

Financiën

Parallel aan de begroting 2018 zijn extra ambities van het huidige College goedgekeurd, waaronder een incidenteel bedrag van € 1,5 mln. Een van de onderwerpen waaraan dit budget besteed mag worden is Circulaire economie en duurzaamheid.

In de Voorjaarsnota zal de verdeling voor proceskosten, strategische verkenningen en diepte-investeringen tussen de verschillende geagendeerde verkenningen worden toegelicht en ter goedkeuring worden voorgelegd.

Vervolg

Met de planning sluiten we aan op de ontwikkeling van het Omgevingsbeleid om te komen tot een concrete focus en rol voor de provincie. Dat is als volgt voorzien.

jan – juni 2018 voorbereiding beleidskader circulaire economie

juni – dec 2018 inspraak en verwerking daarvan via Omgevingsbeleid en uitwerking programma.

Aanvullend op deze GS-brief wordt een verslag van de werksessie op 24 januari 2018 naar de commissie Ruimte en Leefomgeving gestuurd.

(2) Een lopend initiatief inzake circulaire economie: transitiecampus

Met de Begroting 2017 heeft u besloten om een meerjarig kennis- en innovatie programma te ontwikkelen om de transitie naar een circulaire economie te versnellen: de Transitiecampus Zuid-Holland ('Transitiecampus' is een werktitel. In de aanloop naar de lancering van het programma wordt de definitieve naam bekend gemaakt). U heeft hiervoor €5 mln. beschikbaar gesteld. In de Voorjaarsnota 2018 leggen we u het kasritme voor ter besteding van de middelen voor de komende jaren. In de themasessie van 29 november bent u hierover nader geïnformeerd. De Transitiecampus betreft een no regret initiatief dat parallel aan de strategische agenda zal worden ontwikkeld.

Waarom een Transitiecampus?

De Transitiecampus is een initiatief om kennis, bedrijfsleven en overheid met elkaar te verbinden om zo tot innovatieve oplossingen te komen naar circulariteit. Samen optrekken en innovatieve oplossingen zijn sleutelbegrippen om te komen tot circulaire ketens en verdienmodellen. De

wetenschap heeft inbreng van het bedrijfsleven nodig om te weten welke praktische vraagstukken er leven. Het bedrijfsleven heeft de wetenschap nodig om oplossingen te creëren. De overheid, en de provincie bij uitstek, kan hierin verbinden en belemmeringen adresseren. Gedacht kan worden aan herziening van regelgeving, innovatie in verdienmodellen, ketenvorming- en samenwerking en disruptie van lineaire systemen. Het sterke cluster van kennisinstellingen in Zuid-Holland kan samen met bedrijven en overheden een belangrijke rol spelen om invulling te geven aan samenwerking en innovatie.

Samenwerking

De Transitiecampus wordt een samenwerking tussen: provincie Zuid-Holland, Universiteit Leiden, TU Delft, Erasmus Universiteit Rotterdam, Wageningen University & Research en VNO-NCW West. De officiële aftrap van het programma is voorzien in het voorjaar van 2018 bij ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst.

Verbinding met bestaande samenwerkingsverbanden

In Zuid-Holland spelen (regionale) triple helix samenwerkingsverbanden en ook de regionale ontwikkelingsmaatschappij InnovationQuarter al een belangrijke rol in de versnelling van de transitie rond circulaire thema's. Zij staan nauw in contact met het bedrijfsleven. De Transitiecampus zal in haar rol als regionale kennishub gebruikmaken van deze bestaande verbindende netwerken en organisaties. Ten behoeve van het organiseren van een 'vliegende start' van het programma is in samenwerking met de betrokken kennisinstellingen en triple helix organisaties de beoogde werkwijze van de Transitiecampus verkend en ontwikkeld.

Werkwijze Transitiecampus

De Transitiecampus zal primair werken rondom bottom up geformuleerde 'transitieopgaven'.

Transitieopgaven

Een transitieopgave is een ambitieuze, wetenschappelijk gefundeerde analyse van circulaire knelpunten en kansrijke ontwikkelingsrichtingen voor een specifiek gebied of cluster binnen Zuid-Holland. De Transitiecampus streeft binnen de transitieopgaven naar een combinatie van funderend onderzoek (postdocs/PhD's) en kort cyclisch onderzoek (praktijkgerichte kennisontwikkeling, samen met bedrijfsleven en gebiedspartijen; events, hackatons, afstudeerders, economische analyses, etc.), waarbij dit laatste zowel binnen als buiten postdoc- en PhD-trajecten plaatsvindt. Alle vormen van onderzoek adresseren in hoge mate maatschappelijke opgaven en bedrijfsopgaven.

Gestart wordt met twee transitieopgaven die spelen in: (i) het landelijk (veenweide) gebied en (ii) het (groot) stedelijk veld:

1. Het Groene Hart Circulair

Het draait in deze transitieopgave vooral om juridische belemmeringen voor de circulaire economie: het niet mogen toepassen van reststoffen omdat ze als afvalstoffen worden beschouwd. Dit, terwijl innovatief gebruik van deze reststoffen mogelijk kan bijdragen aan het oplossen van de problematiek van de bodemdaling, het verbeteren van de bodemkwaliteit in het Groene Hart of van waarde kan zijn in industriële processen. Deze

transitieopgave kent een aantal bedrijven met een veelbelovende oplossing voor afvalstromen, die nu niet de kans krijgen deze oplossing grootschalig te testen. De Transitiecampus zal rond deze problematiek kennis ontwikkelen en waar mogelijk valoriseren.

2. Het Central Innovation District

Deze transitieopgave is vooral gericht op het in kaart brengen en proberen op te lossen van belemmeringen voor de circulaire gebiedsontwikkelingen in verstedelijkt gebied. Belemmeringen op gebieds-, wijk- en vastgoedniveau, waarmee ontwikkelaars en aannemers te maken krijgen als zij actief bezig gaan met de herontwikkeling van een verstedelijkt gebied. Het kan gaan om institutionele belemmeringen (als bijvoorbeeld ontwikkelaars en aannemers gaan voor de goedkoopste oplossingen), technische belemmeringen (er ontbreken bijvoorbeeld voldoende innovatieve oplossingen) of wet- en regelgeving die blokkeert (als circulair bouwen bijvoorbeeld niet beloond wordt in de aanbesteding). Specifiek in het Central Innovation District in Den Haag ligt een grootschalige (her)ontwikkelingsopgave op commercieel vlak (kantoren) en sociaal vlak (woningbouw) en uitdagingen op het gebied van afval en reststromen (Binckhorst Noord).

Voor deze twee eerste transitieopgaven van de Transitiecampus is een plan van aanpak voor onderzoekstrajecten opgesteld met de betrokken stakeholders in het gebied (overheid, kennis, bedrijfsleven, triple helix netwerken) zodat hiermee in het voorjaar van 2018, bij de aftrap van de Transitiecampus, kan worden gestart. Na de aftrap zullen nieuwe transitieopgaven worden ontwikkeld, aansluitend bij de behoeften uit de Zuid-Hollandse praktijk. Bij deze opgaven zullen wij vanuit de provincie de werkwijze zoals beoogd met de gebiedscasussen voor ogen houden, waarbij we vanuit de maatschappelijke opgave (uitvoeringspraktijk) kijken wat dit vraagt van het beleid (kaders en instrumenten).

Organisatie

Voor het effectief functioneren van de Transitiecampus wordt een passende maar eenvoudige organisatiestructuur opgebouwd. Het programma zal een board krijgen waarin de samenwerkende partijen bestuurlijk vertegenwoordigd zijn en de relatie met de Economic Board Zuid-Holland en de Roadmap Next Economy zal worden gelegd. De board geeft kaders en sturing aan het kernteam, dat onder leiding staat van een (extern geworven) algemeen directeur en wordt bemenst met kennismakelaars en een communicatiemedewerker. Het kernteam zorgt ervoor dat transitieopgaven met kennisvragen worden ontwikkeld, dat deze geclusterd bij de juiste kennisinstellingen worden belegd en dat de opgedane kennis weer goed landt bij het bedrijfsleven.

Financiering

De provincie heeft voor de looptijd van het programma €5 mln beschikbaar gesteld. De universiteiten voorzien in co-financiering door zelf de kosten te dragen van overhead en indirecte loonlasten voor de inzet van senior begeleiding van wetenschappers. Dit vormt zo'n 50% van de totale lange termijn onderzoekskosten. Gedeputeerde Staten zullen afspraken omtrent de co-financiering vastleggen in de samenwerkingsovereenkomst.

De beschikbaar gestelde middelen zullen over de komende vier jaar ruwweg als volgt worden besteed, waarbij zo'n 70% zal worden besteed aan onderzoek en het laten landen van kennis in de praktijk (1 en 2):

1. funderend onderzoek (postdocs, PhD's),
2. kort cyclisch onderzoek, en
3. organisatie en exposure (communicatie, evenementen).

Wij gaan er van uit dat er met de themasessie van 29 november en de informatie in deze brief voldoende basis is om in het voorjaar van 2018 met de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst tot oprichting van het programma Transitiecampus over te gaan. De werksessie van 24 januari 2018 biedt ook nog de gelegenheid om met elkaar hierover in gesprek te gaan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

drs. J.H. de Baas

voorzitter,

drs. J. Smit

Bijlagen:

- Verkenning Circulaire Economie Zuid-Holland Royal HaskoningDHV